

Korrupció a pénzügyi szektorban (?)

Kutatási időszak: 2012. október-december

Kovács Gábor

A PÁLYÁZAT A NEMZETI EGYÜTTMŰKÜDÉSI ALAP TÁMOGATÁSÁVAL JÖTT LÉTRE.

Kiindulási alapelvek és résztvevők

- Kezdő kutatóként a **Geopolitikai Tanács Közhasznú Alapítvány** támogatásával
- **Anonim** interjúalanyok
 - 9 bank, 2 biztosító, 2 lízingség, 1 hitelintézet, 1 takarékszövetkezet (összesen 15)
 - 200M HUF árbevétel meghaladó cégek
 - 100 fő alatti és 1000 fő feletti alkalmazotti létszám is képviseltette magát
 - 13 interjú (1 fő nem vállalta, 1 interjú pedig időpont-egyeztetés miatt elmaradt)
 - 10 férfi, 3 nő (33 és 55 év közöttiek, 9 egyetemi, 4 főiskolai végzettségű, csoportvezetőtől CEO-ig)
- Külföldi tulajdonos szerepe (13-ból 11 esetben)
 - Teljesen szabad döntést adnak a leányvállalatnak (sok segítség, bár van egyeztetés)
 - Teljes tulajdonosi kontroll (akár szigorúbb szabályok, ha a nemzeti jogszabályok megengedik)

Kutatás főbb eredményei

Az interjúalanyok szerint:

- van a pénzügyi szektorban korrupció (10-es skálán 3-5 a mértéke)
- korrupció **csökkenő** tendenciát mutat, mert:
 - pénzügyi szektor jobban védett, rendkívüli módon leszabályozott a többi szektorhoz képest
 - gazdasági válság hatása (cost cutting)
 - finanszírozás, beszerzés, kiszervezett tevékenységek száma csökkent
 - jobban megbecsülik az emberek a munkahelyüket
 - kontrollok, új szabályozás bevezetése, ellenőrzés mértékének növekedése
 - banki szinten több külföldi vezető dolgozik, akik hozzák magukkal az elutasítás kultúráját
- Korrupció **növekvő** tendenciát mutat, mert:
 - szabályozottság és a korrupció növekedése között összefüggés lehet („nehéz bejutni a rendszerbe, jobban meg kell dolgozni érte”),
 - a hitelekhez való nehezebb hozzájutás és az ügyintézők reáljövedelmének csökkenése lehet az oka („agyon dolgoztatnak...”)

Kutatás főbb eredményei

Az interjúalanyok szerint:

A korrupció egyértelműen negatív jelenség.

Lehet-e a korrupciónak pozitív hatása?

- A korrupciónak pozitív hatása nincs (úgy kell a munkánkat végezni, hogy ne legyen – megfelelő szakértelem, fizetés, technológia, erőforrás biztosításával)
- pozitív hatás elérése egyértelműen kultúra kérdése (nem mindenhol törvénytelen cselekedet)
- korrupció és lobby nehezen definiálható határterületek
- kontrollpontok hatékonyságát látjuk / láthatjuk (egyfajta tükröt ad, hol kell változtatni)

Korrupciós magatartásformák

2 megközelítés

- munkakörrel, befolyással történő visszaélés (olyan juttatás, ellenszolgáltatás, amely nem egyeztethető össze a pénzügyi szolgáltatóval)
- tisztességtelen anyagi előnyök megszerzése
 - Beszerzések, működéshez szükséges eszközök, üzemeltetés (szállítói szerződések, építés engedélyezési folyamat során)
 - IT tanácsadás (bank-specifikus szolgáltatók monopolhelyzete)
 - Összeférhetetlenség kihasználása
 - Közvetítők szerepe (pl. adatok meghamisítása)
 - Banki információk szolgáltatása (inkasszó...)
 - Marketing (csak ugyanazzal a céggel dolgozunk...)
 - Konferencia-meghívás, utaztatás („kedvezményes notebook vagy konferencia-meghívás)
 - Hitelügyintéző (kedvező és gyors elbírálás vs. pénz)
 - Bármely politikai donáció

Megelőzés eszközei – pénzügyi szektor

- Anti-korrupciós szabályzat
- Anti-corruption officer – **GAP analízis**
- Menedzsment elkötelezettsége (etikai kódexben is)
- Jelentési kötelezettségek (szervezetten belül, anyavállalat részére)
- Szabályok megsértése - szankcionálás
- Transzparens beszerzési rendszer (e-tender), közvetítők-ügynökök vizsgálata, beszállítók, szerződő partnerek
- ajándékozási politika (ajándék, vendégség), adományozás, jótékonyág
- akvizíciók
- Összeférhetetlenség, feddhetetlenségi záradék (szerződések)
- Panaszkezelés információi
- Monitoring, „Tiszta asztal”-elvek
- Whistle blowing / gyanús esetek kivizsgálása
- Zéró tolerancia – rendszeres oktatás, képzés

Korrupcióellenes intézkedések

Intézkedés típusa	igen, használják	nem ismerik és / vagy nem használják
compliance szabályzat	11	2
etikai kódex	9	4
közvetítők szabályozása	11	2
zárt aukciós rendszer	9	4
összeférhetetlenség vizsgálata	10	3
beszállítók vizsgálata	8	5
éves vizsgálatok, risk assesment	3	10
oktatás, képzés része	10	3
feddhetetlenségi (anti korrupciós záradék)	4	9
whistle blowing	8	5
ajándékelfogadási szabályok	12	1
2nd level controls	5	8
anti-corruption officer	3	10

Köszönöm a figyelmet!

Kovács Gábor
AML & Compliance szakértő
06 20 570 0647